

4344
17-12-18

Αθήνα, 17/12/2018

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΘΕΜΑ: «Αβέβαιο το μέλλον των ατόμων με αυτισμό λόγω της κρατ.κής αναληψίας»

Οι διαταραχές του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) θεωρούνται από τις σοβαρότερες και πιο σύνθετες αναπτυξιακές διαταραχές, σύμφωνα με τη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Ραγδαία είναι η αύξηση των περιστατικών σε παγκόσμια κλίμακα ενώ, σύμφωνα με τον ΟΗΕ, το 80% των ανθρώπων με αυτισμό, σε παγκόσμιο επίπεδο, βρίσκεται εκτός της αγοράς εργασίας.

Στην Ελλάδα, τα άτομα με αυτισμό υπολογίζονται σε περίπου 150.000, εκ των οποίων ελάχιστα είναι αυτά που δραστηριοποιούνται επαγγελματικά. Έτσι, ενώ ο τομέας της εκπαίδευσης για τα άτομα με αυτισμό έχει επιδείξει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια, το θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασής τους και, κατά συνέπεια, της ανεξάρτητης διαβίωσής τους ως ενήλικες υστερεί σημαντικά, εξαιτίας και της απουσίας επαρκούς νομοθετικής πρόνοιας.

Έτσι, παρά την ύπαρξη διατάξεων στον ν.2643/1998 (ΦΕΚ Α' 220/28.9.1998) για υποχρεωτική ποσόστωση στις προσλήψεις ατόμων με αναπηρία, τόσο στον δημόσιο τομέα όσο και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό πάνω από πενήντα άτομα, οι σχετικές διατάξεις έχουν ουσιαστικά περιπέσει σε αχρησία και δεν παρέχουν την ικανοποιητική βοήθεια στην επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με αναπηρία, μεταξύ αυτών και των ατόμων με ΔΑΦ. Παρομοίως, προβλέψεις για ενίσχυση της σχετικής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα εν γένει, είτε στο πλαίσιο των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ είτε εκτός αυτών, δεν έχουν αποδώσει τα αναμενόμενα σταθερά αποτελέσματα.

Την ίδια στιγμή, τρεις πρόσφατες Υπουργικές Αποφάσεις δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο την κατάσταση για τα άτομα που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού. Η πρώτη με αριθμ. Φ.80000/45219/1864 (ΦΕΚ Β' 4591/27.12.2017) Υπουργική Απόφαση αφορά στην αναθεώρηση του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (ΕΠΠΑ) και θέτει ως κατώτατο όριο του ποσοστού αναπηρίας το 50% και όχι το 67% που έθετε ο προηγούμενος πίνακας. Επιπλέον, εισάγεται στην αξιολόγηση, χωρίς επιστημονικές διασφαλίσεις, η ασαφής και αμφιλεγόμενη έννοια της «προσαρμοστικής λειτουργικότητας».

Η δεύτερη με αριθμ. Φ.80000/οικ.2/1 (ΦΕΚ Β' 7/8.1.2018) Υπουργική Απόφαση αφορά στον αναθεωρημένο πίνακα των μη αναστρέψιμων παθήσεων, κάνοντας πλέον λόγο για «επ' αόριστον παθήσεις». Τίθενται αυθαίρετα ορισμένα αυστηρά ηλικιακά ορόσημα (7 και 17 έτη) στα οποία πρέπει να εντοπιστεί και να τεκμηριωθεί η ύπαρξη της διαταραχής, ενώ, σύμφωνα με όλα τα επιστημονικά δεδομένα, είναι αδύνατον ένας ανήλικος ή ενήλικας που διαγιγνώσκεται στο Αυτιστικό Φάσμα, να μην εμπίπτει στην κατηγορία αυτή λίγα χρόνια αργότερα. Τέλος, η τρίτη με αριθμ. Δ 12 /Γ.Π.οικ.2738/36 (ΦΕΚ Β' 57/18.1.2018) Υπουργική Απόφαση αφορά έναν κατάλογο 12 ερωτήσεων, οι απαντήσεις των οποίων θα οδηγούν σε πορίσματα που «θα αποτελούν παράρτημα της γνωστοποίησης του αποτελέσματος πιστοποίησης της αναπηρίας».

Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα, ότι η μείωση του ποσοστού αναπηρίας στο 50% για τα άτομα που κρίνονται ως υψηλής λειτουργικότητας και με ήπια νοητική υστέρηση, οδηγεί σε σοβαρές αρνητικές συνέπειες εφόσον συμπαρασύρει το επίδομα κοινωνικής πρόνοιας, την ελεύθερη μετακίνηση στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς και τη φορολογική ελάφρυνση των γονέων.

Επιπλέον, θέτει τη μελλοντική τους επιβίωση σε σοβαρό κίνδυνο, καθώς, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία η μεταβίβαση της σύνταξης του θανόντα γονέα ισχύει μόνο για τα ποσοστά αναπηρίας του 67% και άνω και με το χαρακτηρισμό «ανίκανος για βιοποριστική εργασία». Με λίγα λόγια, τα άτομα με ΔΑΦ χάνουν το μοναδικό πόρο επιβίωσης, σε περίπτωση απώλειας της γονικής προστασίας λόγω θανάτου.

Ταυτόχρονα, η πρόβλεψη του άρθρου 23 του ν.4488/2017 (ΦΕΚ Α' 137/13.9.2017) σύμφωνα με την οποία η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυταπασχόληση δεν οδηγεί σε διακοπή χορήγησης σύνταξης ή επιδομάτων για περιπτώσεις ΔΑΦ με ποσοστό αναπηρίας 50% και πάνω, καθίσταται άνευ αντικειμένου, εφόσον ούτως ή άλλως δεν χορηγείται σύνταξη ή επιδόματα σε περιπτώσεις αναπηρίας κάτω του 67%.

Επειδή στη χώρα μας, δεν υφίσταται, στην πράξη, κοινωνικό κράτος που να εγγυάται την ασφάλιση και εργασία ατόμων με ΔΑΦ, παρά τις νομοθετικές προβλέψεις, ενώ ταυτόχρονα τα άτομα με ΔΑΦ που λαμβάνουν διάγνωση με ποσοστό 50% χάνουν πλέον το μοναδικό τους πόρο επιβίωσης.

Επειδή, με ελάχιστες εξαιρέσεις, τα αυτιστικά άτομα φροντίζονται από τους γονείς τους, μετά το θάνατο των οποίων μεταφέρονται σε ασυλικά ιδρύματα με συνθήκες διαβίωσης που δεν έχουν ποτέ αξιολογηθεί.

Ερωτάται η κα. Υπουργός:

1. Σκοπεύετε να επαναφέρετε το 67% ως ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας για όσους πάσχουν από αυτισμό, καθώς και την ισοβιότητα του ποσοστού αυτού αναπηρίας;
2. Τι προτίθεστε να πράξετε για τη διασφάλιση της επαγγελματικής αποκατάστασης και ασφαλιστικής κάλυψης των ατόμων με ΔΑΦ;
3. Τι κίνητρα σκοπεύετε να παρέχετε στον ιδιωτικό τομέα, στην κατεύθυνση της στήριξης της επαγγελματικής αποκατάστασης των ατόμων με αυτισμό;
4. Θα υπάρξει κρατική μέριμνα για τη διασύνδεση των φορέων παροχής επαγγελματικής κατάρτισης με την αγορά εργασίας και με τις στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης;

Ο ερωτώντες βουλευτές

Γιώργος Μαυρωτάς – Αττικής

Γιώργος Αμυράς, Β' Αθήνας